

„Patroni“

Ako slišimo ime »patron«, ki pomenja zaščitnika, mislimo na kakega svetnika ali mogočnejšo pokroviteljsko osebnost. V ameriških Združenih državah poznajo patrone, ki so vse nekaj drugega, le sveti in zaščitniki ne!

Da bomo sprevideli, kedo in kaj so ameriški patroni, navajamo vzglede:

Trgovci z ribami.

Ameriški trgovci z ribami so prodajali svoje blago na trgih in so shranili sami v svoje žepe izkupiček. Lepega dne se je javil ribjemu trgovcu mož, ki mu je izjavil, da bo njegovo trgovino patroniziral. Nagovorjeni je bil ves presenečen in je odločno izjavil, da ne rabi nobenega patrona, ker njegova trgovina redi njega in družino. »Da, da«, je odgovoril odposlanec, »tako je bilo dosedaj. Ako pa ne prevzamete našega patronata, bo vaša trgovina uničena!« Trgovec seve ni verjel v nevarnost in je odklonil patrona.

Drugo jutro za tem je bila njegova trgovina pomazana s smolo, ribe v sodih pa zastrupljene. Prizadeti je obupan, a naroči sveže blago. Po sprejetju svežih rib udrejo v njegov lokal neznanči, ki prevrnejo vse posode z ribami in ubijejo ribe. Na ta način mu ovirajo vsako trgovanje. Mož se pusti v obupnem stanju patronizirati. Ko je prevzel patrona, prenehajo napadi. Tolovajski patroni ga ščitijo, od čistega dobička mora plačevati za zaščito 50%.

Kmalu so razširili patroni svoj »za-

ščitni« delokrog na celotni ribji trg v Ameriki. Za trgovci z ribami so prišli na vrsto drugi in danes je nemogoča v Združenih državah vsaka obrt, ki bi bila brez patronata. Natakariji, snažilci oken, prodajalci sadja, nastavljeni po hotelih, vsi ti so pod nadzorstvom dobro organiziranih patronov in se vsak podvrže prostovoljno plačevanju zaščitnega davka. Kdor bi se pa drznil zoperstaviti patronom, je uničen tekom par ur, največ pa v par mesecih.

Ameriški patroni iztisnejo v 1 letu iz zaščitnih podjetij in oseb do 12 milijard dolarjev.

V zadnjih letih so si zasigurali patroni še en vir dohodkov. Odvajajo bogate osebe ali deco in tirjajo odkupnino v deset tisoče dolarjev. Pred vsem so se lotili bogatejših advokatov, kjer jim obrt ugrabljenja posebno uspeva.

Ali ni odpomoči napram patronom?

Vsak Evropejec se čudi in ne more razumeti teh neznosnih ameriških varnostnih razmer. Treba pa pomisliti, da ima vsaka država ameriške unije svojo lastno zakonodajo. Zaprejo takoj po zločinu le morilca, ne pa tatu ali kakega goljufa. Ako je zasledovan radi tatvine ali poneverbe v eni državi, pobegne v drugo, kjer se ne zmenijo za njegove prejšnje grehe.

Sodnike in državne pravdnike voli prebivalstvo. Na te volitve imajo največji vpliv patroni in pretežna večina ameriškega sodstva je iz vrst ali vsaj pod odločnim vplivom raznih patronatskih band in organizacij.

nih slučajih. Rodilo se jih je 73, dečkov 45 in 29 deklic, za 20 manj kot leta 1931. Poročilo se jih je komaj ena dobra tretjina proti predlanskemu, namreč 7 parov proti 18. Kaj pa čemo? Življenje je čedalje težje; še eden sam se komaj pretolče iz dneva v noč, iz noči v dan, kaj šele dva, trije itd.! Mora že imeti veliko korajže v glavi, pa še več ljubezni v srcu, kdor se upa v teh časih podati v zakonski jarem. Umrlo jih je 63, moškega spola 35 in ženskega 28, za 27 več kakor predlanskim. Nihče ni bil varen pred belo ženo z ostro nabrušeno koso. Posebno so ji ugajali mali, pod dve leti stari otroci, katerih je pobrala 21. Pa tudi starih se ni ogibala. Njen najmlajši plen je bil star komaj 10 minut, najstarejši pa 89 let in 4 dni. Da bi bila bolj nemotena pri svojem krutem poslu, je podrla s svojo koso banovinskega g. zdravnik. Pravijo, kadar drevje listje in brstje poganja, takrat ljudje najbolj umirajo; pri nas se je lansko leto to prerokovanje nenavadno izpolnilo. Meseca aprila in maja smo imeli 24 smrtnih slučajev. Posebno glasen pridigar za pripravo na smrt je bil za nas sv. Florijan (4. maj); ta dan smo spremljali na pokopališče 67letnega zakonskega moža, 77letno vdovo, petletnega fanteka in dvetletno deklico; kot nameček so še ravno ta dan iz najoddaljenejšega kota župnije, iz Podvelke odnesli 11mesečnega otroka na brezniško pokopališče. Torej 5 pogrebov na en dan v župniji z okroglo 3000 duš. Pa se je smrt tudi pošteno utrudila; dne 17. junija je odšla na več kot dvamesečne počitnice in se je prikazala šele 25. avgusta. Nekaj je še treba omeniti; kljub slabim časom so vsi naši rajni umrli naravne in krščanske smrti; nobeden ni odšel z vrvjo okrog vratu, s strupom v želodcu ali s kroglo v glavi na drugi svet, kakor to čedalje bolj delajo po mestih in industrijskih krajih.

— Drugače gre pri nas vse po starem, izvoženem tiru; kot napredek smemo imenovati novozgrajeno »skakalnico«, preko katere si bodo domači in tuji smučarji pretresali kosti in mozeg. Imamo tudi redno avtobusno zvezo k vlakom; vsak, ki ne hodi rad, lahko sedé dospje s postaje v Sv. Lovrenc. Zaspal pa nam je vsled krize že davno obljubljeni most čez Dravo ob železniški postaji. Upanja pa vendar ne smemo zgubiti, saj smo pred tremi leti slišali zagotovila, da hosta eden in isti dan blago-

St. Peter pri Mariboru. Bralcem »Slovenskega gospodarja« se naznanja, da je naš pridni dostavitelj našega lista in pisem, g. Budja L., praznoval desetletnico svoje službe pri Sv. Petru. Ker je naša občina gričkasta, je služba

tukaj jako težka in naporna, a naš natančni Lovro se je res potrudil, da so dobili vsi ljudje svojo pošto. Ljubimo ga vsi Šentpeterčani. Želimo mu vsi še mnogo let!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Pa se malo pomenimo, kakor vsako leto, in pogledimo za 366 dni nazaj. Življenski »računski zaključek« za lansko leto se precej razlikuje od računskih zaključkov poprejšnjih let. Nazadovali smo pri rojstvih in porokah, napredovali pa pri smrt-

»Da, da,« je rekel učitelj. »Torej ste me videli, ko sem šel k Colnarjevim?«

»Če je človek v taki sosesčini, vidi marsikaj, marsikaj tudi, česar celo videti noče. Zadnji čas je bilo tukaj veliko videti.«

Učitelj ni odgovoril.

»Mnogokaj je bilo videti. Ta sodna obravnavava je bila ogabna. Vsa vas je prišla v slabo ime. V vseh časopisih je bilo debelo in razprostrto natisnjeno. Tudi moje ime je bilo zapisano tam, kot priče. Prav malo mi je za to, če stoji moje ime v časopisih v takem slučaju. Če oznamim v krajevnem listu ali pa v »Poljedelskem obzorniku«, da imam na prodaj pitanega bika, tedaj sem košat in ponosen, če vidim svoje ime zapisano pod ponudbo, toda za pričo pri razpravi o umoru — fuj grdoba!«

Učitelj zopet ni odgovoril ničesar. Kmet se je zasmejal.

»Za glavno pričo — haha! Kaj pa naj storim? Vzdigneš tri prste in potem — na dan z besedo! Ali pa sam prideš v ječo! Haha, ali naj prisežem po krivem? Prizanašam Colnarju, te-

mu požrešnežu, ki že dvajset let v sovraštvu živim z njim? Ali si upa reči kdo, da sem prisegel po krivem? He, ali si upa kdo?«

»Nihče ne trdi,« je zamrmral učitelj.

»Bi mu tudi odsvetoval. Ostro odsvetoval! Govoriva rajši o čem drugem. Bili ste torej pri Colnarjevih?«

»Ali vas tako zanima?«

»No, prav veliko gostov ne bo več tja. Posli tudi beže.«

»Najboljši bodo ostali.«

»Dva ali trije, drugi pojdejo.«

»Dosti slabo za ubogo ženo!«

Korakala sta nekaj časa dalje. Nato je rekel Medven:

»Nekaj vam hočem reči, gospod učitelj: najbolje ho, če žena proda. Saj vendar ne bo mogla gospodariti; strlo jo bo. Dvanajst let! Kako pa naj vodi vse sama?«

»Ali bi morda vi radi kupili Colnarjev grunt?«

»Kdo se meni o meni? Kje pa naj vzamem denar za tako veliko posestvo? Ne, ne! Proda

»Vidite, g. župan, nisem prispel sem praznih rok, ampak nabral sem si v tujih krajih precejšnjo bogastvo, ki ga hranim v zlatu in v žlahtnih kamnih v zaboji. Poiskal si bom tu mirno sobico in za teh par let, kar jih še bom živel, bom dal dotičniku, ki me bo prehranil, vsebino zaboja kot plačilo. To bom za beležil v oporoki. Da pa mi kdo ne bi zaklada izmaknil, prosim, da ga moreni hraniti v občinski blagajni. Za to uslugo bom zapustil okroglo svoto iz zaboja za občinske reveže.«

»Dobro, prošnji bodi ugodeno. Kje se pa mi sliš nastaniti?«

»Tega, milostivi gospod župan, še ne vem,

slovljena in otvorena naš novi most čez Dravo in nova železniška postaja med Ponkvo in Poljčanami.

Rače. Nedavno smo spremili k večnemu počitku vdovo ter posestnico Antonijo Lipnik, p. d. Hlebičeve mater, v starosti 72 let. Rajna je celih 17 let neumorno gospodarila s svojimi otroci, ker ji je mož preminul med svetovno vojno. Naj počiva v miru! Nato je bela žena kar pri sosedih izmaknila iz vesele Vindišove rodbine priljubljeno teto Marijo Paumannovo v 79. letu svoje starosti. Rajna je bila dobra ter blaga duša in usmiljenega srca ter zmiraj vesele narava. Pogreb rajne se je vršil dne 19. januarja; kljub sneženemu meteu jo je spremljala velika množica občinstva, znancev ter sorodnikov na zadnji poti. Rajna je bila botra številnim otrokom. Bodi ji blag spomin in naj ji sveti večna luč! Pogrebe imamo tukaj vedno, gostij pa nič, ker manjka nevestam drobiž, ker je kriza.

Sv. Barbara v Slov. goricah. G. urednik, gotovo mislite, da mi je zmrznilo črnilo, ker se še letos nisem nič oglasil. Ne zamerite, bom vam danes bolj obširno poročal naše novice: Lansko leto je bela žena majka smrti pokosila 47 ljudi doma in v bolnici, narodilo pa se jih je 51, torej smo malo napredovali, je pač kriza. Danes, ko vam to pišem, še bridko in turbo naznanjajo zvonovi, da smo položili k večnemu počitku g. Kristl Alojzija, posestnika in vpokojenega učitelja, bivšega občinskega odbornika v Koreni, bivšega tajnika tukajšnje posojilnice itd. Rajni je bil mož stare korenine, neomahljiv Slovenec, ki je leta 1914 dolge mesece predsedal v graških ječah, ker je bil pravi sin slovenske matere. Politično ni bil zagrizen in se je dalo z njim marsikaj pametnega pomeniti. Še par dni pred smrtjo sva govorila o naših gospodarskih organizacijah in seveda tudi o politiki. Nisem mislil, da se od tega moža dobričine poslavljam zadnjič, želel sem mu skorajšnjega okrevanja, dejal mi je: O saj se bova gradila ceste, kot sva lani proti cerkvi. Kako je bil priljubljen, je pokazal njegov pogreb; velika množica ljudstva z župani in občinskimi odbori, učiteljsvo, šolska mladina, žandarmerija, zastopniki društev so ga spremljali na zadnji poti na mirodvor, kjer sniva njegova soproga večen sen. Celi rodbini Kristlovi naše najiskrenejše sožalje,

dragemu pokojniku-rodoljubu za pokoj njegove duše: Zemljica slovenjegoriška mu bodi lahka!

Sv. Barbara v Slov. goricah. Da ne bo samih žalostnih novic, vam hočem nekaj bolj veseliga povedati. Predpust, ti čas presneti! Govorimo o gostijah, in sta se že res dva farana poročila. Martin Kajzer je šel v Dolge njive in dobil za ženo Liziko Šuc, ženin je član tukajšnega društva, nevesta pa članica Marijine družbe pri Sv. Rupertu. Štefan Šauperl, posestnik in gostilničar iz Zimice, je pripeljal na svoj lepi dom Irmo Kosi iz Loč pri Konjicah. Ženin je član in blagajnik našega gasilnega društva. Obema paroma želimo veliko sreče in božjega blagoslova v novem zakonskem stanu! Seveda še imamo več kandidatov in še veliko več kandidatinj za zakonski jarem. Tudi veselice bomo imeli: na Svečnico Kmetijska podružnica pri Kirbišu, dne 12. februarja gasilno društvo pri Šauperlu, dne 19. februarja pa spet pri Kirbišu. Nova barbarška občina bo obsegala vse štiri občine v celoti in se ne bo ničesar delilo v stran. Tega mnenja so vsi občinski odbori in tudi vsi uradi. Občina Korena ima svoj proračun že pod streho, druge postavke so znižane, samo za gradnjo nove ceste smo ostali pri starem znesku. Vložili smo nove prošnje za podporo na vsa merodajna mesta in mislimo, da nam vsaj po dveh letih naklonijo gospodje v Ljubljani za to prepotrebno delo primerno subvencijo.

Sv. Martin pri Vurbergu. Bridko so zadoneli zvonovi ter oznanjali žalostno vest, da je na veke zatisnil svoje trudne oči g. Ignac Kumer, posestnik, bivši občinski odbornik, blagajnik šolskega odbora, član načelstva Ljudske posojilnice, njen soustanovitelj, neustrašen borec za katoliška načela, mož poštenjak in vnet kristjan. Rajni je vzgojil sedem otrok v pravem katoliškem duhu, ena hčerka je usmiljenka-prednica v Ljubljani, sin Avguštin je vojni referent pri sreskem načelstvu v Mariboru, drugi pa so posestniki. Blagemu možu, zvestemu katoliškemu Slovincu bodi Bog plačnik! Težko prizadeti rodbini naše globoko sožalje! — V Spodnji Koreni je umrla Ivana Kumer, posestnica, stara 56 let, v Ciglencah pa Franc Ribič, star šele 32 let. Misli se je ta predpust poročiti, a je prišla po njega druga nevesta, bela žena, ter ga vzela s seboj. Pokoj

Advokat dr. Sluga Jurij v Ptuj

naznanja, da je otvoril pisarno nasproti sodišču v hiši g. Weissenstein. 97

njegovi duši! — Tukajšnja Ljudska hranilnica in posojilnica vrlo dobro deluje ter napreduje, tako po številu članstva, kakor tudi po naraslih vlogah. Nalagajmo svoje prihranke v ta zavod! Svoji k svojim! — Zložitev občin bo taka, da se bodo spojile občine Sv. Martin, Spodnji Duplek, Zgornji Duplek in Ciglence v eno občino, katera bo štela okrog 1700 prebivalcev. Občani iz Spodnje Korene so pa proti pregrupaciji k Sv. Martinu.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Skoro ob istem času sta nas zapustila dva farana in odšla v večnost: vdova Predkaka Marija, p. d. Pekova, kmetica-užitkarica v Spodnjem Sv. Lovrencu, stara 64 let, je po kratki, hudi bolezni počakala le še svojo hčerko Katico, soprogo trgovca g. Avgušтина v Rogatcu, da je prišla k njeni smrtni postelji, potem pa je v Gospodu zaspala. V Župeči vasi pa je po dolgi, mučni bolezni umrl bivši gostilničar Štefan Beranič. Velike množice ljudi so blagima pokojnima posodile zadnje poti. Naj v miru počivata! — Zadnji teden se je zima tudi pri nas začela ostreje kazati: pa saj je to njena pravica. Da bi le prehuda in predolga ne bila! Veselo pa je pri nas sedaj zato, ker so se začeli fantje skoro iz cele fare vneto udeleževati sestankov fantovskega odseka. Le tako naprej: sami boste zdaj in še v poznih letih tega veseli in vsa fara bo lahko na vas ponosna. Bog živi!

Sv. Marjeta niže Ptuja. Tukajšnje domače gasilno društvo je imelo dne 6. januarja svoj tretji občni zbor in volitve: Komaj še obstoja štiri leta in ima vse na svojem mestu: gasilno orodje z ročno brizgalno, službene obleke s čeladami itd. Zahvaliti se je dosedajšnemu vodstvu in tudi vsem prijateljem gasilstva, da si smo v teku štirih let vse potrebno nabavili in plačali, da še imamo nekaj prebitka. Izvoljeni so bili: za načelnika Iv. Muhlč, za podnačelnika Janžekovič Franc st., za poveljnikovega namestnika Preac Ivan, za tajnika Čokl Iga,

Ali mi morete dati kak nasvet?»

»Z veseljem bi te jaz vzela sam, ker si mi zelo všeč, ali žal, ne morem, ker imam familio svoje omož. hčerke pri sebi. Pač pa lahko greš k mojemu prijatelju trgovcu Skopunu. Prijavi te bom!«

Za Pavliho so začeli lepi dnevi. Trговец ga je rad sprejel in mu je stregel, kakor je najbolje znal. Tako je preteklo pol leta. Tedaj je vlekla Pavliho spet želja po pustolovščinah na potovanje. Napravil se je, kakor da bi od dneva do dneva postajal slabši in nazadnje je ostal v postelji, kakor da bi bil umrl. Trговец je takoj stekel na magistrat do g.

naj — in naj se loči od tega razuzdanca, ki sedi zdaj v ječi. Saj to lahko stori — saj to je vendar vzrok za ločitev — ječa — izguba časti — to je vzrok za ločitev!«

Stari učitelj je nenadoma obstal. Pobliskal je z očmi na svojega spremljevalca skozi steklo svojih očal.

»Gospod Medven, vaše želje se ne bodo izpolnile.«

»Kakšne želje? Kaj pa mislite reči s tem? Ali sem rekel kaj takega?«

Zopet in zopet je ponavljal ta tri vprašanja. Učitelj mu ni odgovoril. Skoraj sta dospela do šolskih vrat.

»Lahko noč!« je rekel učitelj, ne da bi dal svojemu spremljevalcu roko, in je izginil v hišo.

»Kaj vendar mislite? Kaj se je zgodilo?« je zaklical Medven za njim. Ko ni dobil nobenega odgovora, je šel dvajset korakov dalje. Nato je obstal, zacepetal z nogo in zagodel:

»Prekleta reč! Umazan gobec sem, nič drugega. Na starega pa bom malo popazil. Nevaren je.«

Jezno je koračil dalje.

Sto metrov za njim je šel krepek, mlad mož. Čez ramo je imel obešeno puško, oblečen pa je bil v obleko obmejnih stražnikov.

Slovo od doma.

Prišle so kratke božične počitnice; učitelj jih je moral izkoristiti, če je hotel spraviti Karla Colnarja nazaj v gimnazijo in pri tej priložnosti obiskati svojega sina.

Mati Ana je stala s svojim sinom pred veliko sliko svojega moža, ki je visela nad zofo. Bilo je 28. decembra.

»No, Karel, sedaj mora biti tako, da se bova ločila. Verjemi z menoj vred, da je oče nedolžen. On ni zločinec; nesrečen je. Bodi priden! Piši mi vedno tako, da bom prejela tvoje pismo vsako nedeljo.«

Nato je potegnila sinovo glavo k sebi, mu naredila križ na čelo in rekla: »Bog te obvaruj!«

Tedaj je sin jokaje obvisel na materinem vratu. Nato sta se vzravnala oba in odšla po veliki veži na dvorišče. Hišni zvonec, ki je na-

za blagajnika Fürbas Jože, za odbornika Znidarič Filip in Janžekovič Franc ml. Želimo, da bodo zopet na novo izvoljeni tovariši držali red in disciplino, kakor so dosedaj in gospodarili v dobrobit društva in v pomoč bližnjemu. Umrla sta nam lansko leto dva dobra in agilna tovariša: podnačelnik Janžekovič Tomaž in orodničar Habjanič Tomaž. Komaj se je leto 1933 začelo, smo že zopet izgubili 4. januarja ustanovnega in podpornega člana g. Mikl Ivana. Naj počiva v miru!

Sv. Vid pri Ptuj. V soboto dne 21. januarja smo pokopali daleč okoli znanega trgovca in posestnika z Brega Antona Rop. Pokojni je bolehal par mesecev in je silno trpel. Prijatelji so ga hodili obiskovati, vsem se je smilil pridni mož, ki je toliko trpel. Njegov pogreb je bil tako prijeten, kako je bil priljubljen. Cela procesija prijateljev in znancev ga je spremljala na zadnji poti. Cerkveni pevci so pred hišo in na grobu pod vodstvom g. organista Begleza res lepo zapeli v slovo. Tako veličastnih pogrebov je pri nas malo. — Obenem z Ropom smo spremili k večnemu počoju znano staro Rožo Kranjc iz Tržca. Dobra žena je bila stara 83 let in pol. Tudi ona je imela lep pogreb, tudi njej so pevci zapeli na grobu. Naj počiva v miru dobra žena! — Letošnje leto imamo že 11 mrtičev. Smrt zelo pobira, posebno stare.

Polenšak pri Ptuj. Kakor povsod, čutimo tudi mi težko gospodarsko stisko in to tembolj, ker je naša okolica lansko leto silno trpela vsled celoletne hude suše. Ni skoraj gospodarja, kateremu ne bi primanjkovalo potrebnega živeža, predvsem za živino. V tem pomanjkanju nas dnevno nadlegujejo razni brezposelni, potrebni in mnogo tudi nepotrebni. Pa kaj jim naj dajemo? Čudimo se, kako bi naj podpirali druge, ko pa je že itak vprašanje našega gospodarstva jako kritično. — V teh težkih časih pa tudi ne manjka taktih, ki si kaj radi vzamejo tam, kjer si svoj živi dan niso nikdar nič shranili. V zadnjem času so odnesli novo, šele pred meseci kupljeno dvokolo mizarju Alojzu Viher iz Braclavec. Izdrli so zapah na kletnih vratih ter brezskrbno in nemoteno z njim pobrisali v temno noč. Upa pa se, da ti tički na spomlad ne bodo dolgo kolesarili. Temeljita zanjka, ki jim je nastavljena, jih bo tudi ujela. Potrebno je, da oblast poskrbi nameravane legitima-

Radi splošne krize so znatno padle na Holandskem cene svinjam. Vse prašiče, katerih ne morejo prodati, zaznamujejo na ušesih.

cije in kolesno vidno številko. Enaka usoda je tudi zadela našega banovinskega cestarja. Za par minut je pustil kolo zunaj pred gostilno g. Šori in to priliko je porabil nek uzmovič ter izginil s kolesom. Tem občutnejše je bilo to za cestarja, ki je imel to kolo izposojeno in je moral zato lastniku kolesa kupiti drugo, novo kolo. Tudi prijateljev kurjih pečenk ne manjka. Marsikje se sliši, da skrivnostno izginjajo lepe kokoške. Nekateri dandanes krađejo kakor srake in vsaka, še tako kunstna ključavnica popusti pred takimi kradi-mojstri. Oblast bo morala na take ljudi bolj paziti in dobljene krivce bolj strogo kaznovati. — Dne 23. januarja smo imeli veselo poroko. Poročena je bila mladenka Kata Kelenc z F. Majcenom iz Podgorec. Prva nevesta v tem novem letu, a še ta nam je mahnila preko domače meje tja dol k Sv. Lenartu. Želimo mlademu paru na potu zakonskega življenja obilo sreče in zadovoljnosti. Kakor je videti v tem predpustnem času ne bodo Polenšani imeli dosti gostij, čeravno nam tudi kandidatinj za zakonski jarem ne manjka.

Zgornja Sv. Kungota. Dne 18. decembra preteklega leta je privedla tukajšnja šola dve bo-

žični igrici z deklamacijami in petjem. Režijo sta imeli učiteljici gđc. Ivanka Rečnik in Matilda Beloglavec. Prireditev je popolnoma uspela ter prinesla tako šolski mladini kot staršem urice čistega veselja in božičnega nastroja. Prisrčna hvala Prosvetnemu društvu ter njegovemu predsedniku preč. g. Francišeku Magdiču za prepustitev dvorane in odra! Dne 16. januarja 1933 se je vršila božičnica za revne šolske otroke. Obdarovanih je bilo 127 šolskih otrok z različnim blagom in božičnim kruhom v skupni vrednosti okoli 3000 Din. Da se je vršila božičnica v tem obsegu, gre iskrena zahvala: banski upravi, Družbi sv. Cirila in Metoda, vsem vaščanom, ki so darovali večje ali manjše zneske, g. trgovcu Josipu Senekoviču in gđc. trgovki Anici Leber, ki sta velikodušno darovala mnogo blaga, županstvu občine Zgornja Sv. Kungota ter g. avtopodjetniku in pekovskemu mojstru Rudolfu Smonigu v Svečini. Nakup, razdelitev blaga in okrasitev božičnega drevesa sta izvedli v občo zadovoljnost obe gđc. učiteljici. Naj Bog vsem stotero povrni po besedah sv. evangelija: Kar ste enemu mojih najmanjših storili, ste meni storili! — Šolsko upraviteljstvo.

vadno zapel vreščavo, se je oglasil danes v slovo prav rahlo; tako obotavlja se in počasi je odprla mati vrata.

Na dvorišču je čakal hlapec s kočijo in z dvema najboljšima konjema. Karlov kovčeg je bil že na vozu, tudi popotna torbica učiteljeva, po katero je bil šel sinoči hlapec. Le starčka še ni bilo. Srečal je bil namreč medtem na poti po vasi mlado graščakovo hčerko s Kolovca.

»Tako zgodaj že v vasi, Ema?«

»Ponoči sem bila pri stari Golobovki. Bolna je in čisto zapuščena. Pa sem ostala pri njej.«

»Čudovit otrok! Bolnikom streči je najtežje na svetu. In to opravljaš ti, ki si stara šele šestnajst let.«

»Skoraj sedemnajst že.«

»No, da — sedemnajst! V teh letih imajo deklice vse kaj drugega v mislih, kakor pa bedeti pri starih, onemoglih ženskah. To imaš po svoji materi, Ema; ona je bila dobri angel v vasi. Le da je umrla tako zgodaj. Ni mogla prebo-

leti, da je tvoj brat padel. Dvajset in štiri je bil star, ali ne, ko je padel...«

»Dvajset in eno,« je tiho odgovorila deklica.

»Dvajset in eno! Vojna! Dvajset in eno!«

Nato ji je učitelj povedal, da gre sedaj k Colnarjevim in da bo odpeljal Karla v šolo. Fant da ne mara več v prejšnjo gimnazijo nazaj, česar pa mu nihče ne sme zameriti.

»Saj se poznata?«

Ema je rahlo zardela. Ko je še hodila v licej, je večkrat srečala Karla v mestu. Navadno sta šla le s pozdravom eden mimo drugega, in če sta kdaj izpregovorila besedo, so bila to le vprašanja in odgovori, ki so se tikala zdravja in doma.

Vselej sta bila vesela, če sta se videla, in vendar sta bila vedno v čudni zadregi. To je tisti čas v človeškem življenju, ko so se anemone in zvončki že osuli, žarke rože pa še niso zažarele. Pohlevne vijolice so že tu, toda tudi te že močno in omamljivo diše po mladi ljubezni. Mogoče je ta ljubezen najslajša v vsem človeškem življenju.

Dalje sledi.

župana. Hitro so sklicali sejo občinskih očetov, da bi zaklad dvignili. Pavliha se je tiho zmuznil pod galerijo, od koder je vse videl, ne da bi ga kdo zapažil. Zaboj so s težavo odprli. Kaj je bilo notri? Samo kamenje. — Gospodje so se spogledali, trgovci je kar tulil od jeze. Stekel je domov, da bi mrtveca vrget na cesto, ali niga bilo nikjer.

Pavliha jo je hitro odkuril in ni ga bilo več domov.

Pregovori.

Učitelj: »Tu beremo: Ni vse zlato, kar se sveti! Povejte kak primer!«

Mihec: »Vaše hlače, g. učitelj.«

— —

Jarenina. Za številne čestitke ob priliki najine zlate poroke se vsem čestitcem iskreno zahvaljujeva. — Ignac in Julijana Zupančič.

Braslovče. Zlato poroko sta obhajala dne 17. januarja v krogu svoje družine in sorodnikov g. Franc in Marija Vaši, posestnika v Topovlah. Imela sta 10 otrok, živi jih še pet, med temi je hčerka Cita v samostanu v Ljubljani. Pridnima gospodarjema, vrlima naročnikoma krščanskih časopisov, želimo obilo sreče in božjega blagoslova k zlati poroki! — Dolg predpust, pa malo porok, se letos izpolnuje, čeravno je velika fara, pa smo imeli šele dve poroki, se pač pozna, da je kriza, najbrž je tudi kriza kriva, da si še nobeden ne upa umreti, še celi mesec ni nobeden umrl.

Topovlje pri Braslovčah. Zlato poroko je obhajal Vaši Franc in Marjeta rojena Gorič. Zlatoporočenca sta še v kljub visoki starosti zdrava in čila. Bog ju živi še mnogo let!

Šoštanj. Krstne, poročne in mrtvaške knjige beležijo sledeče številke: rojenih je bilo lanskó leto 157, med njimi 17 nezakonskih, poročenih je bilo 30 parov, umrlo jih je 93 oseb, tako smo torej dobili prirastek 64 oseb. Druga leta je bil prirastek za polovico večji, je pač povsod kriza. Dne 15. januarja je imela naša župnija kar 4 mrliče, 2 ženski in 2 otroka. — Tudi v Šoštanju izrabljajo razni ljudje sedanjo krizo. Vsako stvar plačujejo po nezasišano nizkih cenah. Mesarji kupujejo vole komaž po 2 do 3 Din 1 kg. Kupujejo prav radi zarubljene živali za malenkostno ceno, meso prodajajo z velikim dobičkom.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Vsi stotisočeri romarji, ki so obiskali zadnja leta Mater božjo na Svetih gorah, se dobro spominjajo tamošnjega organista g. Novaka, ki že toliko let orglja in prepeva v čast svetogorski Materi. Ta obče znani in priljubljeni organist in pevec je slavil dne 27. januarja v krogu svojih otrok 50letnico vzornega zakonskega življenja s svojo dobro ženko Nežo. Jubilant se je rodil 27. februarja 1854 in žena pa 14. januarja 1856. Organistovsko službo vrši 55 let, 50 let je pa občinski tajnik. Kot občinski tajnik ni bil nastavljen le v domači občini, temveč prejšnja leta še tudi v občinah Lasnič, Sedlarjevo in Imeno. Imel je za vsak dan v tednu določen posebni uradni dan v raznih sosednjih občinah, od katerih so nekatere oddaljene od njegovega doma do tri ure. To je bil napor, ki ga je bila zmožna prenesti le žilava postava, kakor je njegova. V domači občini je bil dolga leta občinski odbornik. Bil je soustanovitelj posojilnice v Sv. Petru, v katere načelstvu deluje že 33 let, bil je tudi soustanovitelj prostovoljnega gasilnega društva v Sv. Petru; je agilen poverjenik »Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani«, dalje sodni cenilec in izvedenec. V kat. prosvetnem društvu sodeluje že dolga leta. Jubilant je pa tudi narodnjak, da mu kmalu ni para. Za časa izza narodnostnega boja je bil vedno v ospredju med onimi, ki so se navduševali za slovensko stvar. Tako je iz tiste dobe znano, da je kot občinski tajnik vrnil zagriženemu nemškutarskemu okrajnemu glavarju v Brežicah uraden dopis, ki je bil pisan v nemščini, z dostavkom, da županstvo uraduje le v slovenščini. Iz starih spisov domačega gasilnega društva je razvidno, da je kmalu po ustanovitvi društva odstopil kot tajnik in član, ker mu društvo ni hotelo dovoliti uradovanja v slovenskem jeziku. Jubilant je še kljub letom krepkega zdravlja, vedno vesel in znan kot ljudski pesnik. Saj več od njega spesjenih pesmi je doseglo zgodovinsko vrednost in narodni značaj. Zaslužnima jubilaroma častita tudi »Slovenski gospodar«!

Kapele pri Brežicah. Dne 20. jan. je v svoji domovini umrl po dolgi in mučni bolezni, spreviden s sv. zakramenti za umirajoče ekonom, bivši upravitelj Pongračevih veleposestev v Dornavi Jožef Kovačič, absolvent kmetijske šole v Grottenbofu. Dosegel je starost 56 let. Naj v miru počiva! Vsemogočni mu bodi mil sodnik!

Polzela. Počasni in enolično nam teče življenje v našem kraju. Posebno sedaj v zimi, ko nam edini »Slovenski gospodar« krajša dolgi čas zlasti ob večerih. Ne pozabimo na njega in pridobimo mu še novih naročnikov. Le tu in tam nam kakšna smrt ali rojstvo vzdrami živce, včasih tudi poroka, no, pa saj je že vse naprej pretehtano in preračunano, da ko se zgodi, že ni nobena novost več. Imamo dve šoli, Prosvetni dom, Gasilski dom, Sokoli ga bodo pa še gradili, ducat gostiln, izmed kojih nekatere s plesom in muziko skrbé za prosveto in gospodarsko povzdigo naroda. Kaj si hočemo, ko pa drugega ni. O, pač! Se že uganja politika na političnih prireditvah, namreč takšnih, ki so možne. — V pokoj je stopil občinski sluga, želimo mu, da ga dolgo uživa! Izmed številnih prosilcev ni te službe dobil nihče, pač pa boje nekdo, ki za njo niti prosil ni. — Prosvetno društvo, v čigar odbor so na zadnjem občnem zboru vstopili tudi mladi člani in ki se že tudi uspešno uveljavljajo, je nas ob praznikih razveselilo z lepo zgodovinsko igro »Mlinarjev Janez«. Igrala se je v vseplošno zadovoljnost. Vsi, tudi novi igralci so svoje vloge dobro rešili. Po tej poti naprej do vedno večje izpopolnitve! Stari odhajajo, mladi prihajajo. Upamo, da bodo šli mladi verno po potih katoliške ljudske prosvete brez kompromisov in brez ozira na desno in levo, in da tisti, ki bodo prišli za vami, ne bodo imeli povoda vam očitati, da ste zatajili načela.

Kozje-Pilštanj. Spet si je izbrala smrt novo žrtve izmed naše srede, vzela nam je dobrega, plemenitega farana iz fare Pilšanj, ob enem pa nad vse zvestega uslužbeica okrajnega sodišča v Kozjem. Poslovil se je za vselej splešno priljubljeni sodni vročilec g. Ivan Zagrajšek. Dasiravno star že nad 75 let, je še pred par tedni opravljal službo, ki je bila za njegova leta prenaporna. Marsikdo na njegovem mestu bi omagal ali pa že radi starosti opustil izvrševanje te službe. Rajni g. Zagrajšek tega ni storil. Vedno je pravil: »Dokler bom mogel, bom v službi, ko več ne bom mogel, bom pa umrl.« In res. Pred par tedni je zaprosil za bolniški dopust, ker je bil primoran v bolniško posteljo, ki mu je postala tudi smrtna postelja. Smo ga obiskali v njegovi bolezni in ga bodrili. On nam je pa vedno nekako dvoumno odgovarjal: »Ne bom več.« Zagrajšek je služboval nepretrgoma 46 let v sodnijski službi, bil je tudi najbolj izvežban cenilec ves čas svojega službovanja. Spremili smo ga na zadnji poti dne 24. januarja. Pogreb njegov je bil najjasnejši dokaz, kakšno spoštovanje je užival med ljudstvom. Kljub nenavadnem mrazu in metezu ga je spremljala že od njegovega doma dolga vrsta ljudstva, na čelu polnoštevilna četa uniformiranih gasilcev, od cerkve do pokopališča pa se je procesija še znatno povečala. G. župnik je vzel od njega slovo ob mrzli jami ter orisal njegovo trudopolno življenje. Cerkveni mešani pevski zbor

mu je zapel žalostinko, nakar smo se poslovili vsi od njega, želeč mu v pravi naši domovini zasluženo plačilo ter večni mir!

* Pogreb g. župnika P. Zadravca.

(Dopis od Sv. Lenarta pri Veliki Nedelji.)

Redkokedaj se zglasimo. Kadar pa stopimo pred javnost, imamo kaj posebnega na srcu. In to je tudi danes, ko poročamo o smrti in pogrebu bivšega našega g. župnika Petra Zadravca. Upamo, da vstrežemo s tem tudi nje-govim petim še živim bogoslovnim tovarišem in drugim duhovnim gg. sobratom, kakor tudi ljubim čitateljem »Slovenskega gospodarja« od Sv. Štefana pri Šmarju, Vuzenice, Zavrča, Sv. Jakoba v Slov. gor., St. Janža na Drav. polju in od Male Nedelje, koder je svoje dni kapelanoval.

Lansko spomlad se je poslovil od nas, da v svojem tistem domu blizu Ormoža nastopi in zavživa zasluženi počitek. Toda bolezen je vedno hujše silila vanj. Da se je znebi, se je po božiču podal v bolnico, kjer pa je v kljub vsej zdravniški pomoči in ljubeznivi skrbi od strani čč. križniških sester in njihovega g. superiorja mons. Polaka širil in v pondeljek 23. januarja ob pol devetih zvečer izdihnil. Pogreb je bil določen za četrtek. Pogrebne obrede v Ormožu je pomagalo opraviti 16 gg. duhovnikov, izmed katerih je preč. g. dekan Fr. Horvat v prisrčnem govoru očrtal njegovo 66-letno življenje in 44letno mašniško delovanje, naslednik njegov pa, naš g. župnik Rehar, je ob asistenci domačega in svetinjskega g. župnika za njegov dušni mir opravil slovesni revkijem. Opoldne so dvignili z venci pokrito krsto in jo na mnogoštevilnih saneh spremili preko velikonedeljske župnije do kapele pod našo cerkvijo, kamor je prispel žalni sprevod okoli druge popoldanske ure. Smelo trdim, da so naši farani le varuhe pustili doma, vsi drugi so se pogrebem deloma že med potom pridružili, deloma jih pri kapeli pričakali; in cerkev je bila veliko premajhna, da bi bila dovolj prostora nudila 15 gg. duhovnim sobratom rajnega, šolski mladini in hvaležnim župljanom. G. prof. mons. Vreže iz Maribora se je v ganljivi besedi poslovil od svojega šolskega tovariša in ga priporočil v hvaležni spomin in v pobožno molitev celii župniji, katero je blizu 30 let modro vodil in je cerkev okusno prenovil. Glasni jok v cerkvi kakor tudi ob odprtem grobu, kjer sta se v zbranih besedah od blagopokojnega poslovila domačina: g. stolni kapelnik I. Gašparič v imenu bivših učencev, in trgovec in župan g. Lah v imenu vseh hvaležnih župljanov, je živo pričal o globokem spoštovanju in iskreni hvaležnosti do rajnega. V imenu sorodnikov se je slednjič zahvalil g. poštni upravitelj Irgolič iz Maribora vsem in vsakomur, ki so se potrudili za tako ganljivo prireditev pogreba, pevski zbor pod vodstvom našega g. župnika pa je, kakor v Ormožu pred bolnico, tako tudi tukaj zapel primerno žalostinko. Izredno lepo in požrtvovalno je sodelovalo naše cvetkovsko gasilno društvo, ko je poskrbelo častno spremstvo z gorečimi bakljami in pa prenos in prevoz telesnih ostankov rajnega g. župnika iz bolnice v cerkev in iz Ormoža do temnega groba na našem svetolenaršem pokopališču. Čast in hvala jim! Večni mir in pokoj pa našemu bivšemu g. župniku Petru Zadravcu, kojega truplo med našimi ljubimi rajnimi počiva in z njim vred pričakuje yeselega vstajenja in svidenja sodnega dne!

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno 32 Din,
polletno 16 Din,
četrtletno 9 Din.